

Universiteit
Leiden
The Netherlands

“The rupture generation” : nineteenth-century Nahua intellectuals in Mexico City, 1774-1882

Segovia Liga, A.

Citation

Segovia Liga, A. (2017, June 27). *“The rupture generation” : nineteenth-century Nahua intellectuals in Mexico City, 1774-1882*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/50194>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/50194>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/50194> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Segovia-Liga, A.

Title: "The rupture generation" : nineteenth-century Nahua intellectuals in Mexico City, 1774-1882

Issue Date: 2017-06-27

Nederlandse samenvatting

De “Breekpunt Generatie”: negentiende eeuwse Nahua intellectuelen in Mexico Stad, 1774-1882, proefschrift van Argelia Segovia Liga

Dit proefschrift onderzoekt verschillende ideeën met betrekking tot de inheemse intelligentsia in Mesoamerika en met name de continuïteit van de Nahua intellectuele traditie van de zestiende eeuw tot en met de negentiende eeuw in Mexico Stad. Eén van de aspecten die wordt besproken is de mogelijkheid om de inheems intellectuele traditie te analyseren door middel van de bestudering van de theoretische posities die zijn gebruikt om de historische ontwikkeling van de niet-inheemse of door het Westen beïnvloede intellectuelen te begrijpen. Als zodanig geeft dit werk een algemene analyse van diverse concepten die kan bijdragen tot een beter begrip van het intellectuele fenomeen in Mesoamerika, alsmede tot een verklaring van de ontwikkeling hiervan vanaf de pre-Spaanse periode tot aan de twintigste eeuw in Mexico.

Ten eerste zal in dit proefschrift worden geargumenteed dat er in Mesoamerika een intellectuele traditie bestond. Een tweede argument is dat deze inheemse traditie is blijven bestaan en zich uit in diverse culturele aspecten (bijv. ceramiek, kleding of muziek) en dat, ten slotte, er in de pre-Spaanse periode verschillende inheemse instituties bestonden die deze expressies bevorderden overeenkomstig de specifieke regionale en culturele context. Alhoewel het veroverings- en kolonisatieproces onder een Spaans bewind gedurende de zestiende eeuw de intellectuele tradities van de inheemse bevolking ontwrichtte, bleven deze eigen intellectuele expressies bestaan. Nadat Mexico Stad als hoofdstad van Nieuw Spanje bevestigd was, zochten de Spaanse autoriteiten manieren om hun eigen intellectuele tradities op te leggen aan de recentelijk onderworpen bevolking. Door hun participatie in de onderwijsinstituties van de koloniale autoriteiten, onderging de inheemse bevolking echter een synergetisch proces waarbinnen essentiële Mesoamerikaanse kennis werd behouden maar gecombineerd werd met Europese ideeën, wat uiteindelijk resulteerde in de continuïteit van de inheemse intellectuele wereld.

In het specifieke geval van Mexico Stad kan men waarnemen dat de intellectuele traditie onder de Nahuas zo tot aan de vroege periode van de negentiende eeuw voortgang bleef bestaan. Nadien veranderde de politieke orde in Nieuw Spanje dramatisch, beïnvloed door de onstabiele situatie in Spanje en het hele Spaanse rijk, hetgeen uiteindelijk leidde tot de uitvaardiging van de Grondwet van Cádiz van 1812. Tegen de bedoeling in, hadden de sociale veranderingen, in gang gezet waren door de afkondiging van deze Grondwet, diepgaande gevolgen voor de integriteit van de inheemse gemeenschappen. Een paar jaar later, in 1821, verklaarde Mexico haar onafhankelijkheid van Spanje, een historisch proces dat eveneens gevolgen had voor de juridische status van de Mexicaanse inheemse bevolking. Deze twee gebeurtenissen zijn belangrijke breekpunten voor de intellectuele traditie van de Nahuas in Mexico Stad.

Gedurende al deze veranderingen, boden bepaalde religieuze, culturele en educatieve instellingen ruimtes aan de inheemse bevolking van Mexico, om daarbinnen hun intellectuele productie te continueren. Het is met name gedurende de laatste 10 jaar van de achttiende eeuw dat verschillende Nahua studenten naar onderwijsinstellingen gingen die door de Spaanse koloniale autoriteiten werden gesteund. Tijdens de periode waarin deze Nahua studenten ingeschreven stonden, ondergingen zij deze politieke veranderingen als een transitie van het leven onder een koloniaal systeem naar dat van een burger onder een onafhankelijke Mexicaanse overheid. Lettend op hun overeenkomstige kenmerken als ook op hun individuele en collectieve ervaringen, stelt dit proefschrift dat deze Nahua studenten een “breekpunt generatie” vormden in de Mesoamerikaanse intellectuele traditie. Op basis van analyses van vele archief- en andere documenten, worden de levens en werken van vier Nahua intellectuelen nader onderzocht: Juan de Dios Rodríguez Puebla, Pedro Patiño Ixtolinque, Francisco de Mendoza y Moctezuma en Faustino Galicia Chimalpopoca. Deze vier mogen gelden als representatieve voorbeelden van hun generatie.

Na 1821 namen deze Nahua intellectuelen deel in de politieke arena, met name als leden van de overheid van Mexico Stad of als directeuren van verschillende scholen en andere onderwijsinstellingen. Wat hun positie ook was, als politici, vertegenwoordigers of advocaten, al deze intellectuelen werden verdedigers van de rechten van inheemse gemeenschappen om zelf hun collectieve bezittingen te beheren, conform de belangen van de eigen inwoners. Gedurende de jaren dat deze Nahua intellectuelen politiek actief waren, verdedigden zij de rechten van inheemse volkeren tegenover het Mexicaanse rechtssysteem van de vroege onafhankelijkheidsperiode. Dit proefschrift toont aan dat leden van deze “breekpunt generatie” ten gevolge van hun genoemde actieve rol een diepgaande kennis van het Mesoamerikaanse culturele erfgoed hadden en tegelijkertijd een in toenemende mate vertrouwd werden met de klassieke en contemporaine Europese filosofische en politieke ideeën.

Na 1850, na het overlijden van drie van de vier bestudeerde Nahua intellectuelen, was het de jongste van de generatie, Faustino Galicia Chimalpopoca, die het collectieve werk van de anderen alleen moest voortzetten en alleen stond voor de verdediging van de inheemse gemeenschapslanden en hun culturele en linguïstische erfgoed. Faustino Chimalpopoca was getuige van de neergang van het gebruik van het Nahuatl in zowel de uitvoering van het rechtssysteem als in de bestuurlijke context. Dit leidde tot een algemene en wijdverspreide minachting voor het Nahuatl en voor de cultuur van haar sprekers in de niet-inheemse Mexicaanse nationale samenleving. Het is dit laatste aspect dat een belangrijke motiverende rol heeft gespeeld in Faustino Chimalpopoca's vroege verlangen en latere werk om oude inheemse documenten te conserveren, te verzamelen, te transcriberen en te kopiëren. In zijn opinie dreigden deze documenten verloren te gaan door het teruglopende legale en politieke belang van het gebruik van inheemse talen in officiële kringen. In een wanhopige poging om de Nahua cultuur te behouden en het culturele erfgoed en de inheemse landrechten te garanderen, probeerde Chimalpopoca onder verscheidene regeringen en variërende politieke partijen een

publieke rol te spelen en invloed te hebben op het onderwijs. In 1864, gedurende de periode van de Franse interventie in Mexico, werd Faustino Chimalpopoca een sterke aanhanger van keizer Maximiliaan van Habsburg, voor wie hij werkte als persoonlijke raadsman en vertaler van het Nahuatl. In deze periode, waarin hij onderdeel was van het keizerlijk hof, ging Faustino Chimalpopoca verder met het verzamelen and transcriberen van historische documenten, alsmede met het vertegenwoordigen van inheemse gemeenschappen in het rechtssysteem. Uiteindelijk concludeert dit proefschrift dat het leven en werk van Faustino Chimalpopoca gezien kan worden als één van de beste voorbeelden van de Nahua intellectuelen van de “breekpunt generatie”.